

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dilluns 21 novembre 1938 — NUM. 723

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Ciudadà!

La Junta de Defensa Passiva Local espera la teva aportació a la subscripció pro-refugis.

Aspectes de la guerra i de la revolució

La vida municipal a Catalunya

111

En començar les primeres hores del 19 de juliol del 1936, sonaren els trets de l'alçament feixista a Catalunya. Les guarnicions militars escampades en les ciutats catalanes, sense excepció, secundaren la consigna facciosa. La topada fou terrible a Barcelona, durant tot el dia, fins que la veu del capítol rebel Goded, de la, per ràdio, la seva derrota. Ràpidament s'organitzà la lluita, i a cada poble sorgí el Comitè que responia a les circumstàncies. En moltes viles i ciutats, el Comitè fou un complement de l'Ajuntament i llur conjunt facilità moltes coses, però pràcticament la vida municipal quedà reduïda a funcions burocràtiques de menor quantia. La guerra fela necessàries una gran quantitat de coses que mai podien haver estat previstes i portava a l'actuació ciutadana representacions importantíssimes que calia adaptar ràpidament. Els Comitès que sorgiren amb noms diversos—no va mancar-hi per influència jacobina de la Revolució Francesa o de la «Cançó d'Amor i de Guerra» el de «Salud Pública»—i acabaren sota la denominació general d'Antifeixistes, agavellaren totes les activitats de cada localitat. El Govern havia ja previst en el possible el que podia passar i per Decret del dia 23 de juliol donava la representació municipal absoluta a la llista presentada pel Front Popular d'Esquerres, la major part de les quals, també restaven incompletes. No en va havia passat el bienni negre i s'havien aclarit moltes posicions falses.

Els Comitès tingueren vida legal fins el dia 8 d'octubre del 1936. El Govern de Catalunya format pels representants de les forces polítiques i sindicals del Front Antifeixista, coincidí en creure que no podia subsistir la dualitat de funcions creada en la majoria dels pobles entre l'Ajuntament i els Comitès i calia endegar-ho. Els Ajuntaments havien estat autoritzats per realitzar pressupostos extraordinaris de base de repartiments generals per tal d'atendre les despeses de guerra. El Govern de la Generalitat va facilitar, en cada moment, les normes que es consideraven necessàries, a fi de donar estat legal a tot allò que les circumstàncies feien imprescindible d'aplicar. Aquests repartiments, no sempre ben ordenats, foren la base financera d'aquesta etapa.

Era la guerra, però era també la revolució. I per damunt de la legalitat ordenada, tan àmplia com era possible, la fúria revolucionària de les masses excitades a una lluita des de dalt, difícilment podia ésser reduïda sota normes concretes.

En aquell moment es liquidaven masses coses: era massa groixut i massa dens el període d'Història, que s'anava a revisar per creure que precipitadament, en aquella hora, s'escarria la ponderació i seny que tots haurem desitjat. No cal que en traiguem conclusions ni comentaris. Només constatem.

El Diari Oficial de la Generalitat del dia 11 d'octubre publicà dos Decrets importants. L'un, de Presidència, en virtut del qual eren dissolts a tot Catalunya els Comitès locals, qualsevol que fos el nom i denominació, així com tots aquells altres organismes «que haguessin anat sorgint, arran del moviment subversiu amb finalitats culturals, econòmiques o de qualsevol altra mena». El Decret, laconic, deia textualment en el segon article. «La resistència a dissoldre's serà considerada com a acte facciós i els seus autors lliurats als Tribunals de Justícia Populars». L'altre Decret, de Seguretat Interior, dictava normes per la constitució i funcionament dels Ajuntaments de Catalunya d'acord amb les exigències dels moments que es vivien. Aquest Decret, que venia a acabar la primera etapa de la revolució, constituïa de fet, la més àmplia autonomia que mai s'hagi donat als municipis. La Llei Municipal Catalana era posada en consonància amb les excepcionals circumstàncies del moment amb tanta amplitud, que facultava als Ajuntaments d'organitzar-se en Carta Municipal pròpia.

L'assai era interessant. No solament perquè tal com preveia el Decret, anaven a formar part dels Ajuntaments sectors importants que fins aleshores havien estat allunyats i que la realitat portava a compartir en tots els organismes la responsabilitat del Comandament, sinó perquè la vida municipal de Catalunya anava a sofrir una transformació a fons, la dimensió i durada de la qual ningú podia preveure.

Aquests Decrets, la finalitat dels quals era establir un ordre en l'actuació, va topat amb moltes dificultats i resistències. No sempre els que actuaven eren els representants autèntics de les organitzacions, i no sempre era el benefici col·lectiu el que inspirava les actuacions de certs grups locals. El Govern de la Generalitat, amb pas segur, anà venent les dificultats i amb poc espai de temps els casos isolats que restaven, foren definitivament resolts.

Les àmplies facultats que concedia l'art. 4.º del Decret resumides amb la declaració: «Els Ajuntaments podran adoptar una organització que s'acomodi a les característiques de cada Municipi» varen despertar una onada de imaginació «legislativa». Cada poble s'organitzà en un peïtat estat. En molts casos, el més important era la denominació, però en altres, i no pas els menys importants, l'acció anava acompanyada de l'ampulositat nominal. Els antics Departaments, Seccions i Comissions municipals foren transformades en *Conselleries*, amb totes les seves conseqüències.

La Conselleria de Defensa, la de Proveïments i la d'Economia no mancarèn en cap llogarret. Hi havia desproporció natural entre el Govern de la Generalitat i el de cada Municipi, però va arribar un moment en què gairebé es fela precís per arribar a un conjunt d'actuació l'establiment d'una

Assamblea de Consultes plenipotenciàries.

Aquesta etapa conegué les primeres dificultats de veritable calibre que s'acumularen sobre els Ajuntaments. D'una banda les necessitats de la guerra, organització de columnes cap als fronts, refugiats de zones de guerra envaïdes pels facciosos, sosteniment de les famílies necessiadades. De l'altra, la desarticulació dels mitjans econòmics naturals que nodrien els pressupostos de cada Municipi, la qüestió de proveïments que les circumstàncies posaven a l'exclusiva iniciativa municipal i tota la gama de problemes que tenien el seu origen en la guerra feixista, el més petit dels quals no era certament el de l'assistència social i el dels obrers sense feina.

Amb realitat les facultats que foren donades als Ajuntaments tenien per base compensar l'aportació que la guerra exigia de tots els pobles, però la imaginació revolucionària de cada regidor va portar com a conseqüència que la vida municipal de Catalunya conegués tots els assaigs, la pràctica de totes les teories i la realització de totes les utopies conegudes i per conèixer. Serà molt interessant que es reculli i comentí tot el que passà en aquest període de vida municipal que conegué Catalunya i que no és pas el nostre propòsit de fer ho en aquestes notes. Es municipalitzaren molts serveis. Des dels espectacles a la conducció de cadàvers, des dels de farmàcia als de vestir. Sorgiren els *Consells Municipals* adhuc els *Consells Administratius*. En fi, la vida municipal es confeccionà d'acord amb les teories més antagòniques.

Quan el Govern de la Generalitat cregué que havia arribat l'hora de dotar administrativament la vida dels Municipis aprovà un Decret concedint al Conseller de Finances les autoritzacions i facultats excepcionals suficients per tal de donar tant en l'ordre fiscal com en l'administratiu les disposicions i compliments per organitzar i unificar, ordenar i sistematitzar tot el que tingués relació en l'economia del país. Aquest Decret fou la base sobre la qual Josep Tarradellas, aleshores Conseller de Finances, va elaborar els 57 Decrets que formen el pla per unificar la política financera de Catalunya i que és conegut amb el nom de Pla Tarradellas. Era l'experiència de sis mesos intensos d'actuació que venia a establir dins un ordre estricte i responsable tot allò que la revolució i la guerra havia fet necessari o quan menys justificat.

JULIÀ GUAL

TURRONS

Preparem aquest tradicional postre facilitant el sucre l'interessat.

CONFITERIA BARBOSA
de 10 a 12 matí

Llegiu

LLIBERTAT

A l'entorn d'una iniciativa

La Plaça de les Brigades Internacionals

A tots els indrets de Catalunya ha causat profund sentiment la marxa dels heroics voluntaris que formaven les famoses Brigades Internacionals. Aquests homes que vingueren de tots els països a donar si fos precís la seva sang generosa s'han guanyat amb honorables drets el sobrenom de ciutadans benemèrits de la República, cosa que no poden palesar alguns catalans, que no han fet honor als alts càrrecs que Catalunya massa benèvola els havia confiat.

Diem en encapçalar aquestes ratlles: «La Plaça de les Brigades Internacionals». I els primers que han recollit l'iniciativa han estat ciutadans de la Seu d'Urgell. Una bona recompensa que Catalunya pot donar als que han defensat d'una manera desinteressada les seves llibertats consistiria en que cada Municipi rotulés una plaça de la població amb el nom de Brigades Internacionals.

Aquesta iniciativa la fem extensiva al nostre Front Popular, com han fet els camarades de l'Alt Urgell. Tant el nostre Ajuntament com els altres del Maresme estaria molt bé la recollissin perpetuant així la gesta d'aquells braus voluntaris defensors de la nostra independència.

JOAN JULIÀ I CUADRAS

Espectacles

Nou èxit dels grups infantils «Aurora Roja» en el Teatre Monumental

En homenatge i comiat a les Heroiques Brigades Internacionals actuaren els peïts artistes que integren aquests Grups Infantils. La concorència fou ben nodrida i aplaudí amb entusiasme tots els escollits números de tan escollit conjunt. El gust i encant amb què tan simpàtics artistes interpreten els variats números causa la millor impressió constituint un espectacle ben adient pel seu esperit artístic, patriòtic i d'ambient de Front Popular. A causa de malaltia deixaren de presentar-se algunes de les nenes que actuaren en la presentació al Teatre Clavé, i que també arrodonien el conjunt.

Recordem, entre les que prengueren part en l'espectacle, les germanes Guférrer, amb els seus cants i balls; Simona Vera, amb cants populars; Carmelita Rossi, recitadora, sobresortint en «El Parque de Maria Luisa» i «Espanya en pié»; Nena Guisado, amb els seus couplets populars, entre ells «Ciriaca» i el «Boxeador». Nena Muñoz, amb cants i balls, gràcia i simpatia, i el recitador Peradelta, que imprimeix en el seu treball un sentiment i gust esplèndids, assolint així com també la seva germaneta molts aplaudiments. Altres petits artistes realitzen ben atractius números amb força gust. Els conjunts amb els balls regionals resultaren ben elogiables. Pel gust i realitat en les escenes

lliquadros plàstics, motius de guerra, assoliren la unànim aprovació, essent ovacionats, així com els Himnes Nacional, «Joven Guardia», «Els fills del Poble», «Himne de l'Exèrcit Popular», «La Internacional» i «Els Segadors». La direcció musical de tan simpàtic conjunt fou a càrrec del mestre Rafael Adam; l'escènica de Eduard Prieto, i la de balls la professora Maria Pou, a tots els quals trametem la més sincera felicitació.

El director d'escena Eduard Prieto va manifestar nos que a causa d'ésser molt sol·licitat «Aurora Roja» va a procedir-se a la formació de dos nous Grups Infantils d'artistes, i ens explicà amb gran satisfacció els èxits que obtenen arreu. Tenim contractes per a actuar a l'estranger. Ben prompte realitzarem la «tournee», la qual ens proporcionarà forces beneficis amb destí a la nova Residència Infantil que tenim en projecte crear a Tiana, que com se sap tindrà per fi nallat formar un estol selecte de ciutadans, en els ordres físic, cultural i artístic. Fem vots per a que els excel·lents propòsits de «Aurora Roja» sien prompte una realitat.

Magne festival líric teatral a profit de la campanya pro-roba d'hivern per al combatent

Per al proper divendres, dia 25, en el Teatre Clavé i a profit de la Campanya d'Hivern del combatent, organitzat pel Sindicat de la Indústria de l'Espectacle i patrocinat pel Comissariat d'Artilleria a Peu, tindrà efecte un brillant festival.

La Companyia Dramàtica del Grup d'Artilleria, posarà en escena una deliciosa obra còmica.

A càrrec de la Companyia procedent del Teatre Liceu de Barcelona, serà representada la popular sarsuela del mestre Vives «Bohemios» en la qual hi prendran part els notables artistes, garantia de tot èxit, Conxita Panadés (soprano); Ricard Mairal (tenor); Pau Gorgé (baríton); Manuel Gas (baix) i Antoni Palacios (tenor còmic). Nodrits cors, orquestra i magnífica presentació. El prestigi dels executants ens relleva de fer-ne l'elogi. Com a final d'espectacle hi haurà un selecte concert, i recital de composicions poètiques pel genial rapsoda al qual tan admira el nostre públic, Manolo Gómez.

És d'esperar que la vetllada adquirirà aspectes d'aconteixement per la seva vàlua i finalitat.

V. BORRÁS B.

ANUNCIEU A

LLIBERTAT

GAS DE MATARÓ, S. A.

anuncia als seus abonats que a partir d'avui i per mentre ho permetin les circumstàncies, es subministrará GAS durant el següent

H O R A R I

DIES FEINERS		DIUMENGES	
Matí,	de 7 a 8 hores	Matí,	de 8 a 9 hores
Migdia,	de 12 a 14	Migdia,	de 12 a 14
Vespre,	de 18'30 a 19'30	Vespre,	de 19 a 20

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 21, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 425.

Els números premiats amb tres pessetes són: 025, 125, 225, 325, 525, 625, 725, 825, 925.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la ermoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, platan, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, ultramarins i Ferreteries.

NOTA DEL FRONT POPULAR.— CAMPANYA D'HIVERN. — Tal com vàrem prometre en l'edició anterior, es pot avançar que els treballs que es porten a cap per tal que la «Setmana del Combatent» que projecta celebrar a aquesta ciutat el Front Popular, sigui altament profitosa pel fi que es persegueix i a més hi col·labori tota la població de la nostra volguda Ciutat, i a l'ensem serveixi d'espill a les poblacions similars i als pobles de la nostra Comarca, que tenen fits els seus ulls en el que fem nosaltres, i per tal que quedi en el bon lloc en que sempre ha estat col·locada quan s'ha tractat de cares humanitaris, ultra la celebració de diversos festivals en projecte, s'ha pensat en organitzar una subscripció pública, que es demanarà sigui encapçalada pel nostre Ajuntament, i en la qual hi figurin el Front Popular, Autoritats, Federacions Locals d'ambdues Sindicals i Entitats que constitueixen el Front Popular, Sindicats, etc., etc., en fi tot el poble matoroní. Per a que la subscripció pública tingui l'èxit esclatant que s'espera, dintre la present setmana una Comissió d'aquest Front visitarà les Empreses Industrials, per tal d'interessar als obrers d'elles contribueixin amb el màxim entusiasme a la subscripció.

Altra de les formes estudiades per tal que l'aportació general sigui respectable, és el de recarregar les ven-

des i consumacions, que durant la propera setmana es facin en els Comerços i Cafés i Similars de Mataró. Per a que aquesta forma d'aportació sigui profitosa s'interessarà la col·laboració de les Entitats patronals i el recolzament de l'Autoritat màxima de la nostra ciutat.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

Xofer fora de lleves

amb carnet de 1.ª categoria, s'ofereix. Per ofertes dirigir-se per escrit a Anuncis LLIBERTAT n.º 456.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ B. Darrail (St. Agustí), 55 Dissabtes, de 9 a 1
BARCELONA Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Arribas i Universitat De 4 a 7 tarda
TELEFON 72554

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — A la zona del Segre les forces al servei de la invasió han persistit en els seus atacs per la marge dreta del riu, aconseguint avançar lleugerament les seves posicions.

La nostra aviació portà a cap precisos i eficaces bombardejos i metrallaments de línies i concentracions enemigues.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

Nota del Ministeri de Defensa Nacional

El Ministeri de Defensa Nacional, davant les informacions fabuloses de certa premsa estrangera a rel d'un incendi fortuït produït dies enrera en les immediacions de Barcelona, fa públic, en honor a la veritat, que els danys materials estigueren mancats d'importància, i que el nombre de víctimes ascendí a quatre morts, tres ferits greus i setze de lleus.

El Diari Oficial de la Generalitat

El Diari Oficial de la Generalitat publica una ordre per la qual el President de la Generalitat s'encarrega del despatx del Departament de Justícia mentre duri l'absència del Conseller de Justícia, senyor Pere Bosch Gimpera.—Fabra.

Notes de Justícia

Pel Tribunal de guàrdia han estat condemnats pel delictes d'alta traïció a deu anys d'internament Joan Vilasca

AJUNTAMENT DE MATARÓ

Conselleria-Regidoria de Finances i Proveïments

AVÍS

Disposat per aquesta Conselleria Regidoria procedir a una nova revisió de targes, es posa a coneixement dels ciutadans que es proveeixen els establiments de queviures números 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 110, 115, 119, 125 i 135, a l'objecte de pregar-los hi que es personin a les oficines de l'esmentada Conselleria de 8 a 14 hores durant els dies del 21 al 26 dels corrents amb la corresponent tarja de racionament familiar, assabentant-los que el que deixi de compareixer durant l'esmentat termini se'l considerarà absent i per tant donat de baixa de l'establiment respectiu.

Mataró, 17 de novembre del 1938.— El Conseller Regidor, Josep Calvet.

ALTRE

Demà dimarts, dia 22 dels corrents, a tots els establiments particulars de queviures d'aquesta ciutat i Unió de Cooperatives, es repartiran PATATES al preu de una pesseta el quillo i a raó de 500 grams per familiar.

Els evacuats, primerament deuran passar per les Oficines d'aquesta Conselleria-Regidoria per el seu control i pagament.

Mataró, 21 de novembre del 1938.— El Conseller Regidor, Josep Calvet.

Jordi Rodríguez. Pel mateix delictes ha estat condemnat a sis anys i un dia Pere Rodríguez.

Per infracció de les normes de racionament han estat imposades diverses penyores, algunes de 50.000 i 25.000 pessetes.—Fabra.

Notes del Parlament

Aquest matí el President del Parlament senyor Martínez Barrio ha rebut nombroses visites.

A la una menys deu minuts ha entrat al despatx del president del Parlament el Cap del Govern i ministre de la Guerra Dr. Negrín, el qual ha romàs conferenciant amb el senyor Martínez Barrio prop de mitja hora.

En conversar aquest matí amb els periodistes els ha manifestat que havia tractat amb el cap del Govern de diversos assumptes.—Fabra.

Estranger

L'Entesa balcànica

ATENES. — Els estats majors dels països que componen l'Entesa balcànica es reuniran a Atenes el dia 28 de novembre.—Fabra.

La situació a Palestina

JERUSALEM. — Dos àrabs que intentaren trencar el cordó que la policia havia format al voltant de Jaffa foren morts pels guàrdies.—Fabra.

El 20.è aniversari de la reincorporació d'Alsàcia a França

PARIS. — Amb gran solemnitat s'ha celebrat el 20.è aniversari de l'entrada de les tropes franceses a Alsàcia. En la comitiva hi figuraven nombroses representacions d'Alsàcia, Lorena i Franc Comtat.—Fabra.

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tota els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes acf establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.